

Goede vrijdag – Het moet goed fout gaan

Moet het eerst goed fout gaan? Door de dood van een grensrechter komt respect terug op het voetbalveld, na de dood van Jezus van Nazareth komt een beweging op gang van liefde en genade.

Overweging 29 maart 2013 – Marina Slot

“... Jezus zorgt ervoor dat zijn moeder niet alleen achterblijft na zijn dood. En ook al is geen mens zomaar te vervangen, toch is dát de kern van Goede Vrijdag, dat we niet alleen zijn, maar sámen in wat we meemaken in het leven ...”

Afbeeldingen collectie 'Jezus Grizzly': Marlene Dumas, Museum De Pont

Lezing: Johannes evangelie 19:25-30

Welkom

op dit bijzondere moment in de Goede Week, een avond van stil zijn, gedenken van lijden en verdriet in Jezus' en in ons eigen leven, maar ook van de goede kracht die ons weer opricht, de gemeenschap die ons steunt. Goede Vrijdag, een dag van buigen voor goed en voor kwaad en van weer oprichten en perspectief. We luisteren naar teksten en muziek, we kijken naar het beeld van Jezus zoals de zuidafrikaanse kunstenares Marlene Dumas heeft geschilderd. Beelden van een echt mens, niet zoetig, niet vroom, niet heilig. Indringend en aangrijpend, ik wil jullie vragen om onder de klanken van het begin van de Mattheus Passion van Bach, te kijken naar die beelden en dan weer rustig te gaan zitten.

Openingskoor Mattheuspassie

*Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen,
Sehet - wen ? - den Bräutigam,
Sehet ihn - wie ? - als wie ein Lamm.
O Lamm Gottes, unschuldig
Am Stamm des Kreuzes geschlachtet,
Sehet - was ? - seht die Geduld,
Allzeit erfund'n geduldig,
Wiewohl du warest verachtet.
Seht - wohin ? - auf unsre Schuld.
All Sünd hast du getragen,
Sonst müssten wir verzagen.
Sehet ihn aus Lieb und Huld,
Holz zum Kreuze selber tragen.
Erbarm dich unser, o Jesu, o Jesu!*

Kom, uw dochters, deel mijn rouw
Zie - wie ? - de Bruidegom Christus,
Zie Hem - hoe ? - als een lam
O Lam van God, onschuldig
Aan het hout van het kruis geslacht,
Zie - wat ? - zijn geduldige liefde
Immer geduldig bevonden,
Hoewel U werd veracht.
Zie - waarheen ? - op ons vergrijp
Alle zonden heeft U gedragen,
Anders moesten wij wanhopen.
Zie Hem, uit liefde en genade,
Zelf het kruishout dragen.
Heb medelijden met ons, o Jezus, o Jezus.

Bij de Lezing Johannesevangelie

Majoraantak: de oude Grieken maakten een krans van Majoraan en legden die op het graf van een overledene. Daarmee wensten ze de dode geluk in het leven na de dood.

Johannes evangelie 19:25-30

Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala.

Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie hij veel hield, zei hij tegen zijn moeder: 'Dat is uw zoon,'

en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis. Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei hij: 'Ik heb dorst.'

Er stond daar een vat zure wijn; ze staken er een majoraantak met een spons in en brachten die naar zijn mond.

Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

Mattheuspassie 47

*Erbarme dich,
Mein Gott,
Um meiner Zähren willen!
Schaue hier,
Herz und Auge weint vor dir
Bitterlich.*

Heb medelijden,
Mijn God,
Omwille van mijn tranen.
Zie toch,
Hart en ogen wenen
Bitter om U

Overweging

Woensdagavond stond ik op de tram te wachten op het CS om naar het koor te gaan en ik was gehaast, alles liep tegen, een lekke band, trein gemist, je kent dat wel.
En dan moet je wachten, en het is koud, bitter koud.

Er liep een vrouw over het terrein die zich steeds bukte om peuken van de grond op te rapen, waarna ze ze zorgvuldig in een tasje stopte dat aan haar linkerkant hing. Ik moest denken aan het verhaal van mijn vader die in de oorlog 'bukshag' rookte zoals hij dat noemde. Maar op de een of andere manier was dit anders, de vrouw was heel zorgvuldig en geconcentreerd bezig. Ze was warm gekleed en ook het tasje waar de peuken in verdwenen, zag er goed uit. Ze ging het contact met mensen uit de weg, keek niemand aan en ging haar eigen gang.

Ik moest deze week steeds aan die vrouw denken, zoals ook op zo'n moment altijd de zinnen van Jezus in mijn gedachten komt vrij naar het Mattheüsevangelie hoofdstuk 25

Als Ik honger lijd, geef Mij dan te eten, als Ik dorst heb, geef Mij te drinken; Als Ik aan je deur klop als vreemdeling, geef Mij onderdak en als Ik naakt ben, wil je Mij dan kleren geven, als Ik ziek ben en in de gevangenis, wil je Mij dan bezoeken?

Mensen zullen zeggen: Meester, wanneer bent U hongerig, of dorstig, of als vreemdeling, of naakt of ziek, of in de gevangenis, wij dienen U toch altijd? Dan zal Hij hen zeggen: Als jij dit aan één van deze minsten gedaan hebt, hebt je het ook aan Mij gedaan.

Jezus ging met mensen om die anders waren, die arm waren, die buiten de samenleving geraakt waren.

Ik dacht eraan hoe vreemd dat geweest moet zijn, ook in die tijd, dat een profeet zich bezig houdt met de allerarmsten, met de uitgestotenen. Toen en ook nu kijk je het liefst naar boven en niet naar beneden. Waar komt de eer, de roem en het geld vandaan?? Daar moet je zijn. We hebben er zelfs onze media op ingericht, de levens van sterren worden uitgebreid beschreven.

Wat is er gebeurd in het leven van die vrouw op CS? Wat voor ergs, angstaanjagends heeft haar gemaakt tot wat ze nu is?

Maar toch, ik had goed gekeken naar haar en ze zag er niet ongelukkig uit. Ze had zich alleen heel duidelijk afgewend van de samenleving zoals die is, met haastige mensen die altijd onderweg zijn. Een groter contrast op het Centraal Station kan je niet vinden.

Begrijpelijk dat de Koning der Joden, de profeet Jezus van Nazareth naar de rand van de samenleving werd gedrukt, de macht wendde zich af, de mensen vonden de nieuwe Koning niet sexy genoeg. Hij viel tegen, hij was niet de sterke man die hen bevrijdde van het Romeinse juk.

Bevrijding is niet in een handomdraai geregeld, en hoe doe je dat zonder geweld? Bevrijding van de macht begint in jezelf, begint bij de kwetsbaarheid van het menszijn.

Daarom lijkt het bijna onontkoombaar voor onze bewustwording dat het eerst goed fout moet gaan, een grensrechter wordt doodgeschoten en eindelijk wordt het respect voor elkaar in het spel weer bespreekbaar. Worden grenzen gesteld aan wat nog spel is en wat gewoon geweld is van spelers en publiek.

Een uitnodiging op Facebook aan iedereen voor een privéfeestje waarschuwt mensen voor het gevaar en benadrukt de grenzen van social media en privacy.

Een persoonlijke ervaring die je leven schudt en schokt, maakt dat je wakker en alert bent en beter naar jezelf en naar anderen kijkt. Als je het voor elkaar krijgt om niet te verharden, levert een persoonlijk verlies dikwijls mededogen op naar hen die ook verlies lijden.

Het lijkt wel of het goed fout moet gaan, wil er iets in ons systeem veranderen, de schok van sterfelijkheid en kwetsbaarheid raakt je aan, brengt je in beweging.

Marlene Dumas van wie in deze week het schilderij *Het laatste Avondmaal* is geschonken aan het Rijksmuseum, schildert de Mensenzoon met behulp van o.a. politiefoto's. En in een politiecel komen niet alleen mensen terecht die crimineel zijn, maar ook mensen die in de war zijn, de weg kwijt zijn.

Harry zei bij de voorbereiding dat de beelden van Jezus hem erg deden denken aan de mensen die hij bij De Regenboog tegenkomt.

De schilderes laat ons anders kijken naar Jezus, ze laat de kwetsbaarheid van de mens zien in de diepste diepten van het bestaan. En daar is Hij door heen gegaan.

Dát was het godsgeschenk, dat ónze God niet hoog in de hemel zit op een gouden troon.

Onze God is mens geworden met alles er op en er aan.

En zoals het met mensen in hun leven gaat, het ging goed fout, hij werd als een misdadiger ter dood gebracht. En dat terwijl Hij ons laat zien wat waarlijk mensenleven is.

Kijk om je heen, iedere dag kom je Hem tegen in onszelf, in elkaar en in de mensen die je ontmoet in je leven, ziek, in de war, vermoeid, eenzaam, hongerig naar voeding en naar liefde en aandacht, uitgekleeft door de maatschappij.

En dan is het een zegen dat we samen zijn, en dat we een open gemeenschap zijn waar iedereen welkom is en waar we elkaar zien als de mens die we zijn. Moge het zo zijn.

Matteuspassie 36

Ach! nun ist mein Jesus hin !

Wo ist denn dein Freund hingegangen,

O du Schönste unter den Weibern?

Ist es möglich, kann ich schauen?

Wo hat sich dein Freund hingewandt?

Ach ! mein Lamm in Tigerklauen,
Ach ! wo ist mein Jesus hin?
So wollen wir mit dir ihn suchen.
Ach ! was soll ich der Seele sagen,
Wenn sie mich wird ängstlich fragen?
Ach ! wo ist mein Jesus hin?

Ach nu is mijn Jezus weg.
Waar is uw vriend dan heengegaan,
O gij schoonste onder de vrouwen?
Is het mogelijk, kan ik dit aanschouwen?
Waar is uw vriend dan heengegaan?
Ach, mijn lam in tijgerklauwen,
Ach, waar is mijn Jezus heen?
Zo willen wij met u Hem zoeken.
Ach, wat moet ik mijn ziel zeggen,
als ze mij angstig zal vragen:
Ach, waar is mijn Jezus heen?

Inleiding tot de zegen

Voordat wij afscheid nemen van elkaar, vragen wij om de zegen van onze God. Ik wil jullie vragen om rustig te blijven zitten ook bij de zegen en nog even met elkaar te luisteren naar de muziek. Want na de zegen staan we in het Stabat Mater van Rossini naast de moeder die haar kind verliest. En dat is het meest schrijnende moment van de passie. Jezus zorgt ervoor dat zijn moeder niet alleen achterblijft na zijn dood. En ook al is geen mens zomaar te vervangen, toch is dát de kern van Goede Vrijdag, dat we niet alleen zijn, maar sámen in wat we meemaken in het leven. Ik nodig jullie daarom uit om na het Stabat Mater elkaar te groeten op jouw tijd en op jouw manier, want we gaan samen door deze diepte heen op naar het licht van Pasen.

Stabat Mater van Rossini 2

In de rijmende vertaling van Willem Wilmink

En het was haar in haar lijden
of een zwaard haar kwam doorsnijden
dat dwars door het hart heen ging.

Hoe verdrietig en verloren
was de toch zo uitverkoren
moeder die hem 't leven gaf.

Ze moest klagen, ze moest rouwen
en ze beefde bij 't aanschouwen
van zijn vreselijke straf.

Zegenbede

De Krachtige en Tedere zegene ons en behoede ons,
De Barmhartige doet zijn gelaat over ons lichten en is ons genadig,
De Ene en Enige verheffe haar gelaat over ons en geeft ons vrede,
Amen